

Södertörns högskolas remissvar gällande public service-kommitténs slutbetänkande Ett oberoende public service för alla – nya möjligheter och ökat ansvar (SOU 2018:50)

Södertörns högskola stödjer kommitténs ambition att säkerställa public service som en oberoende "demokratisk kollektiv nytthet". Mot denna bakgrund vill högskolan kommentera tre områden som behandlas av utredningen:

- Plattformsneutralitet
- Frågor om språk, om ett stärkt uppdrag i svagt bevakade områden samt medie- och informationskunnighet (MIK)
- Förhandsgranskning av nya kompletterande verksamheter

Inledningsvis vill högskolan dock påpeka en motsättning mellan skrivningarna i kapitel 1 om att public service-uppdraget ska inriktas på de samhällsbehov som marknadsaktörerna inte kan tillgodose (smalare utbud) och skrivningar i kapitel 5 om att uppdraget ska vara brett och rymma något för alla. Det är högskolans mening att en allmän nytthet måste säkra tillgång till alla former av innehållsmässiga uttryck som en bas för en levande kulturell gemenskap. Detta är särskilt viktigt i tider där vissa mycket kommersiellt lönsamma utbud läggs bakom betalväggar och därmed blir svåråtkomliga för resurssvaga grupper. För public service-systemets legitimitet är det viktigt med ett brett utbud som ger alla medborgare nytta och glädje av innehållet i public service.

Kapitel 3, 4

Södertörns högskola stödjer förslaget om att public service-företagens uppdrag blir plattformsnutrala och att verksamhetsvillkoren knyts till uppdraget och inte till en viss distributionsform. Publicering på egna plattformar på internet bör därför vara en del i kärnuppdraget för public service, och samma villkor bör gälla som för sändningar i marknäten. Det är dock av yttersta vikt att public service-företagen intar och utövar ett självständigt, kritiskt, och till publiken transparent förhållande visavi plattformsföretagens kommersiella hantering av metadata (övervakning, integritet, kommodifiering etc.).

Speciallösningar som kan kräva abonnemang eller betalning kan utvecklas, men måste då löpande utvärderas i förhållande till public service-företagens autonomi, trovärdighet och tillgänglighet.

Kapitel 5

Södertörns högskola vill utöver utbud på de fem nationella minoritetsspråken, betona vikten av ett utökat utbud på de stora invandrarspråken (till exempel arabiska, persiska, somaliska, spanska). Vi förordar även ett ökat utbud på "lätt svenska" inte minst då det gäller nyheter (nationella, lokala). Detta är åtgärder som främjar integration och ger plats för grupper som annars riskerar att hamna utanför den gemensamma svenska offentligheten.

Vi stödjer förslaget om förstärkning av den journalistiska bevakningen i svagt bevakade områden. Detta ter sig särskilt angeläget mot bakgrund av de kommersiella mediernas nedskärningar inom den lokala journalistiken. Dock är det viktigt att förstärkningarna inte enbart gäller glesbygd utan också tätbefolkade s.k. utsatta storstadsområden. Dessa är ofta lite eller alltför ensidigt representerade i relation till befolkningens mängd och sammansättning.

Södertörns högskola ser positivt på förslaget om att lyfta fram medie- och informationskunnighet (MIK). Inom det vidsträckta MIK-området bör public service-företagen, och inte minst Utbildningsradion (UR), ha goda möjligheterna att genom samarbeten och nya grepp utvidga MIK från top down-kampanjer till ett långsiktigt och inkluderande folkbildningsarbete, med skola och lärarutbildning som viktiga samarbetspartners.

Integration och kritiskt tänkande gynnas av mångfald av erfarenheter, åldrar och synsätt, och kan främjas genom nya former av journalistik (civic journalism) och i samverkan med civilsamhällets krafter i olika delar av landet.

Mångfald baserad på både bredd och djup är centralt för public service-utbudet. Detta måste inte viktas mot konkurrenter eller publikmätningar. I stället kan public services egenart profileras ytterligare, innehållsligt och formmässigt, exempelvis inom ramen för barn- och ungdomsutbudet.

Södertörns högskola anser att det i utredningen frekvent förekommande begreppet "kvalitet" används alltför ospecifikt (undantaget när teknisk kvalitet avses). Här kan utredningen med fördel vända tillbaks till SOU 1997:172 sidorna 19–21, där en kvalitetsbestämning görs.

Kapitel 6

Södertörns högskola anser att den föreslagna förhandsprövningen av nya kompletterande verksamheter inte ska genomföras. Förhandsgranskning av redaktionellt utbud hör inte hemma i en demokrati.

- Förslaget ökar risken för direkt politisk styrning, inflytande över public service-utbudet, med risk för en politiserad förhandsgranskning av det redaktionella utbudet, exempelvis då det gäller olika nyhetstjänster, kulturutbud etc.
- Förslaget hämmar innovation och utveckling inom public service om public service-företagen i förväg skulle behöva presentera sina satsningar för konkurrenterna.
- Dagens kontrollsystem i form av en granskningsnämnd och andra former av uppföljning i samband med nya tillståndsp perioder och medelstilldelning räcker väl till för att uppfylla EU:s krav på statligt stöd till public service.